«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы»АҚ жанындағы медицина колледжі

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

«БЕКІТЕМІН"
Медицина колледжінің директоры
_______ А.М. Кушкарова
«30» 06 2023 ж.

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пән коды: ӘЕП 01
Пәні: «Құқық негіздері және экономика»
Мамандықтары: 09110100 «Стоматология»
Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»
Оқу сағаттарының/кредиттердің көлемі: 24/1
Теория: 24
Курс: 1
Семестр: 1
Бақылау түрі: диф/сынақ

Шымкент, 2023 ж

«Құқық негіздері және экономика» пәні бойынша жұмыс оқу бағдарламасы 2023 жылғы ЖМББС сәйкес құрастырылды.

Оқытушы: Н.Т.Айдынғали

Мамандықтары: 09110100 «Стоматология»
Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде қаралды.
Хаттама №_13_ «_27_» _06_ 2023 ж.
Кафедра меңгерушісі: ____________ А.Т. Сатаев

«Жалпы білім беретін пәндер» Пәндік циклдік комиссия мәжілісінде қаралды.
Хаттама №_13_ «_27_» _06_ 2023 ж.
Төрайымы: ____________ Г.Т.Анапияева

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжінің Әдістемелік Кеңесінде қаралды және бекітілді.
Хаттама №_10_ «_30_» _06_ 2023 ж.
Төрайымы: ____________ Г.О.Мамбеталиева

1.1.Кіріспе.

«Құқық негіздері және экономика» гуманитарлық пәндер жүйесінде ерекше орын алады, себебі, екі ғылымды–экономикалық және құқықтық білімдерді қамтиды. Пән нарықтық экономиканы қалыптастыру жағдайындағы құқық рөлін зерттейді. Пән болашақ дәрігерлерге әлеуметтік-экономикалық мәселелерге, мінездемелі сұрақтарға бейімделуге көмектесуге арналған, сондай-ақ адамның экономикалық қызметке қатысуға дайындығын көрсету қабілетін, қоғамдық өмірді құқықтық реттеу тетіктері мен құралдарын пайдалану мүмкіндігін сипаттайды.

1.2.Пәннің мақсаты: қоғам дамуының экономикалық және құқықтық заңдылықтары мен оның тиімді қызмет етуінің мәселері туралы білім жүйесін қалыптастыру

1.3.Оқытудың міндеттері:

Осы пәнді оқып-үйренудің нәтижесінде білім алушылар келесілерді білуі қажет:
-экономикалық теория негіздері саласында білімді;
-экономикалық мәселелерін жеке қалыптастыру мен шешуді білу;
-іс-жүзінде экономикалық теорияның негізгі ережелерін қолдану дағдысын;
-экономикалық теорияның болашақтағы даму бағыты мен жинақталған халықаралық тәжірибеде хабардарлықты таныту.
-ҚР экономикалық және құқықтық қатынастар ерекшеліктерін анықтау;
-экономика және құқық саласындағы нормативтік-құқықтық базаның ерекшеліктерін анықтау.

1.4. Оқытудың соңғы нәтижелері:

Пәнді меңгеру барысында білім алушылар біледі:

1)құқықтық және экономикалық мәселелер бойынша ғылыми мұрада жинақталған негізгі теориялық көзқарастарды білуін көрсету;
2)кәсіби саладағы мемлекеттік-құқықтық және экономикалық проблемаларды анықтау үшін зерттеу жүргізу және талқылау үшін нәтижелерді таныстыру;
3)құқықтық және экономикалық процестердің ерекшеліктерін, олардың қазақстандық қоғамды модернизациялаудағы рөлі тұрғысынан талдау;
4)негізгі экономикалық және құқықтық білімді медицина саласындағы арнайы терминология арқылы көрсету;

Меңгереді:

5) Ұлттық және әлемдік экономика жайлы анықтама,әдебиеттер табу және қолдануды:
6) Өз азаматтық айқындамасын көрсетуді;

Дағдысын қалыптастырады:

7) Қазақстанның экономикалық құқықтық даму ерекшеліктерін талдауды;

Құзіретті:

8)Қойылған мақсаттарды жүзеге асыруға кедергі болатын проблемаларды шешуге дайын болу;
9)Өз ісін таңдау әдістері, шешім қабылдау, өзін өзі бақылау және бағалау;

1.5.Реквизитке дейінгі: Қазақстанның тарихы, денсаулық сақтаудағы құқық және экономика негіздері

1.6.Реквизиттен кейінгі: Философия

1.7 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны.

1 бөлім. «Экономикалық теорияға кіріспе».

1.1 Тақырып. Экономика және оның қоғамдағы рөлі.

Экономика түсінігі. Экономиканы неге оқуымыз керек. Негізгі экономикалық мәселелер.Нарықтық экономикаға жалпы сипаттама. Нарықтық экономикаға сипаттама.

Нарықтық экономикаға өту жағдайы. Қазақстан Республикасындағы ауыспалы кезең сипаттамасы. Өндіріс мүмкіндігінің қисығы.

1.2 тақырып.

Меншік және меншік экономикалық құрылыс.

Меншік теориясы. Меншік қатынасының құрылымы. Меншік – құқық қатынасы жүйесі ретінде. Меншіктік классификациясы. Қазақстандағы меншік жүйесінің реформалары.

2. Бөлім.2.1 Тақырып. Ақша және банк жүйесі.

Акшаның мәні және оның пайда болу тарихы. Ақша түрлері және қызметі. Заманауи акша құралдары.

Банктердің түрлері мен қызметтері. Қазакстан Республикасының банк жүйесі. Құнсыздану, мәні, түрлері және құнсыздану себептері. Дифляция. Халықтың жеке топтарына құнсызданудың әсері.

2.2. Тақырып.Нарық және оның заңының жұмыс істеуі. Бәсекелестік және монополия.

Еркін бәсекелестік. Нарықтық шаруашылықтағы бәсекелестіктің рөлі. Бәсекелестік нарықтарының түрі.

Айқын бәсекелестік нарығы. Монополиялық нарықтың түсінігі. Монополия түрлері. ҚР монополияға қарсы заңнама.Қазакстан бәсекелестік нарық жолында. ҚР-ғы монополияға қарсы Заңнамасы.

Экономикалық тәуекел түрі. Нарықтың экономикадағы экономикалық тәуекелдердің себептері. Тәуекелдерді басқару.

2.3. Тақырып. Бизнес, әлеуметтік-экономикалық мән және кәсіпорын.

Кәсіпкерлік: түсінігі, негізгі сипаттары және даму шарттары. Кәсіпкерліктің түрлері. ҚР территориясындағы кәсіпкерліктің ұйымдық- құқықтық нысандары.Кәсіпкерліктің ұйымдастыру-экономикалық нысандары.

2.4. Тақырып. Еңбекақы.

Еңбекақы түсінігі- еңбек ресурстарының құны ретінде.Еңбекақы мөлшерін анықтайтын факторлар мен шарттар. Номиналды және накты еңбекақының мәні. Еңбекақының ең төменгі деңгейін қамтамасыз етудегі мемлекеттің рөлі.Нарық шаруашылығындағы еңбекақының жүйесі мен нысандары.

2.5. Тақырып. Еңбекақы,Табыс,пайда

Өндіріс шығындары. Шығындардың түрлері. Пайда экономикалық категория ретінде. Пайданы қалыптастыру және бөлу.Маркетинг.Нарық экономикасында кірістер.Жер рентасы-жердің құны.

3. Бөлім.Макроэкономикаға кіріспе.

3.1.тақырып.

Ұлттық шаруашылықтың экономикалық өсу қарқыны.

Макроэкономиканың мәні. «Жалпы ұлттық өнім» (ЖҰӨ), «жалпы ішкі өнім» (ЖІӨ)- негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер. Экономикалық өсу, оның түрлері, оны өлшеу тәсілдері.

3.3.тақырып. Нарықтык экономиканы мемлекеттік реттеу.

Экономиканың реттеудің мәні және қажеттілігі,мемлекеттік реттеудің нысандары.Ақша несие жүйесінің мәні және мемлекеттің монетарлық экономикалық саясатының бағыттары. Мемлекеттік әлеуметтік саясатының негізгі бағыттары.

4. Бөлім. 4.1 тақырып. Бүкіл әлемдік экономика және әлемдік нарық.

Қазіргі заман экономикасы. Экономиканың жаһандану тенденциясы. Өндірістің интернационалдыру жаңа кезеңі. Заманауи халықаралық сауда және валюталық қатынастар. Валюталық бағам. Капиталдың ауысуы және жұмыс күші. Экономикалық интеграция. Халықаралық валюта-несиелік жүйе. Жаһанды экономикасының тұрақсыздығы.

Қазақстанның әлемдік экономикаға ықпалдасуы.Біркелкі Кеден Одағына ену, Ресей, Белоруссия, Қазақстан.Бүкілодақтық сауда ұйымы және Қазақстан. Қазақстанның сауда қатынастары. Инвестициялық ынтымақтастықтың дамуы. Банк жүйесінің дамуы. Халықаралық Алтын қорымен (ХАҚ) қарым-қатынас.

4.2.Тақырып. Қоғамның алдында тұрған негізгі экономикалық мәселелер.

Адамзаттың ғаламдық мәселелеріне сипаттама. Жаһандану мәселелерінің мәні мен нысандарының көрініс табуы. Әлемдік мәселелер (терроризм және т.б.) шешу саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың негізгі бағыттары. ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың бітімгерлік процесіндегі ролі.

4.2.Тақырып. Жасыл экономика.

«Жасыл экономиканың» негізгі міндеттері.Қазақстандағы «Жасыл экономиканы» дамыту тұжырымдамасы. «Жасыл экономиканы» дамытудың жеті негізгі бағыттары. «Жасыл экономикаға» өту институттары.

І Бөлім. Мемлекет пен құқық туралы, мемлекеттік - құқықтық құбылыстар туралы негізгі ұғымдар.

1.1.Мемлекет туралы негізгі түсініктер. Мемлекет пен құқықтық негізгі белгілері.

Мемлекеттің шығу тегі туралы алғы шарттар. Мемлекеттің пайда болуы туралы негізгі теориялар. Мемлекеттің батыстық (Еуропалық) және шығыстық (Азиялық) даму жолы. Мемлекеттің функциялары мен түрлері.

ІІ Бөлім. Негізгі құқық салалары

2.1. Қазақстан Республикасының конституциялық құқығы – жетекші құқық саласы.
Конституциялық құқық – Қазақстан республикасының қолданыстағы құқығының жетекші саласы, жергілікті өзін өзі басқару органдарының және билік органдарының жүйесінің құқықтық нормалар жиынтығы. Конституциялық құқықтық нормалар мен оның түрлері. Құқықтық институттар.

Қазақстан Республикасы конституциялық құқығының қайнар көзі дегеніміз – конституциялық құқықтық нормаларды қамтитын қолданымдағы нормативтік – құқықтық актілердің жиынтығы.

Қазақстан Республикасының конституциялық құқығын оқытуға – жеке тұлғаның мәртебесі жеке тұлға мен мемлекет, мемлекет егемендігін, биліктің бөлінуі, басқару формасы, мемлекеттік құрылыс, азаматтылықтың жалпы сұрақтары кіреді.

ҚР конституциялық құрылысы ұғымы. ҚР - құқықтық, әлеуметтік, зайырлы, демократиялық мемлекет. Республикалық басқару формасы.

Мемлекеттік құрылыстың унитарлық формасы.ҚР-президенттік басқару нысанындағы біртұтас мемлекет. Заң – шығарушы билік негізгі – парламент.

Атқарушы билік органы жүйесі. Конституциялық Кеңес – конституциялық бақылау органы. ҚР сайлау құқығы ұғымы мен жүйесі. Сайлау жүйесі мен ұғымы түрлері. ҚР сайлау жүйесі.

2.2. Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқығының негіздері. Әкімшілік құқық пәні, әдістері және жүйесі. Әкімшілік-құқықтық нормалар ұғымы және түрлері, оларды жүзеге асыру. Әкімшілік құқықтың қайнар көздері. Әкімшілік құқық субъектілері. Түсінігі мен және олардың түрлері. Әкімшілік жазалар. Атқарушы органдардыңқұқықтық мәртебесі және ұғымы. Атқарушы билік саласындағы Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттігі Қазақстан Республикасының Үкіметі. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет принциптері және ұғымы. әкімшілік-саяси саланы басқару.

2.3. Әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылық.

Сыбайлас -жемқорлыққа қарсы күрес туралы ҚР Заңы. Негізгі ұғымдары. Сыбайлас жемқорлықпен байланысты құқықбұзушы субъектілер. Сыбайлас – жемқорлыққа қарсы

күрес туралы ҚР Заңын қолданатын сала аясы «ҚР мемлекеттік қызметкерлерінің ар – намыс кодексі» сақталуы. Әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін әкімшілік жауаптылық (30 АЕК)

2.4.Қазақстан Республикасының азаматтық және отбасы құқығының негіздері.

Азаматтық құқығы ұғымы. Азаматтық құқықтық қатынастың ұғымы мен түрлері. ҚР азаматтық құқығы қайнар көздері. Азаматтар азаматтық құқықтың субъектісі ретінде. Азаматтардың құқықтық қабілеттілігі. Азаматтардың әрекет қабілеттілігінің түсінігі және түрлері. Заңды тұлғалар азаматтық құқықтың субъектісі ретінде, олардың түрлері. Мемлекет азаматтық құқықтық қатынастардың қатысушысы ретінде.

Азаматтық құқықтағы жауаптылық. Тұтынушылардың құқықтары және оларды қорғау. Тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы мемлекеттік реттеу . тұтынушылардың қоғамдық бірлестіктері.

Мәмілелер және азаматтық құқықтардың пайда болуының өзге де негіздері. Мәміле түрлері. Мәлімені тіркеу. Жарамсыз мәмілелер және жарамсыздықтың салдары. Меншік құқығы ұғымы және түрлері. Шарт ұғымы. ҚР- дағы мемлекеттік және жеке меншік. Интелектуалдық меншік ұғымы. Авторлық құқық ұғымы.Интеллектуалдық меншіктің құқықтық ережелері. Жеке меншікті қорғаудағы азаматтық құқық институттары. Міндеттелген құқық негіздері. Міндет түрлері мен ұғымы. Міндеттемелерді қамтамасыз ету жолында жалпы сипаттамасы. Шарт міндеттеменің негізі ретінде. Азаматтық – құқықтық міндеттемелерді орындамағаны үшін жауапкершілік.

Отбасылық құқық ұғымы. Некелік-отбасылық құқықтар мен міндеттер. Оларды жүзеге асыру. Некег отыру шарттары. Некені бұзу және тоқтату. Ерлі-зайыптылардың құқықтары менміндеттері. Ерлі зайыптылардың мүліктік құқықтары. Некелік келісім-шарт. Ата – ана мен балалар құқығы мен міндеттері. Неке шарты. Бала асырап алу. Қорғаншылық және қамқоршылықтың жалпы түсінігі. Алименттерді төлеу тәртібі.

2.5. Қазақстан Республикасының еңбек және әлеуметтік қамтамасыз ету құқығы негіздері. Еңбек құқығы ұғымы. Ұжымдық және еңбектік шарт. Жұмыс уақыты. Демалыс уақыты. Кәмелетке толмағандарды жұмысқа қабылдаудың ерекшеліктері. Еңбек қызметін дәлелдейтін құжаттар. Еңбек шартын тоқтату. Еңбекті қорғау. Еңбектік тәртіп. Материалдық жауапкершілік. Еңбектік даулар.Әлеуметтік қамтамасыз ету құқығы түсінігі, қайнар көздері. Қазақстан Респуьликасында зейнетақымен қамтамасыз етудің құқықтық негіздері. Ортақтасқан және жинақтаушы зейнетақы жүйесі. Жәрдемақы түсінігі және түрлері. Төлемдерді тағайындауды құқықтық қамтамасыз ету. Міндетті әлеуметтік сақтандырудың құқықтық негізі.

2.6. Қазақстан Республикасының қылмыстық құқығы.

ҚР қылмыстық құқығының негіздері. Қылмыстық құқық материалдық құқықтың басты саласы ретінде. Оның ұлттық құқық жүйесіндегі орны, құқықтық мемлекетті нығайту негізіндегі маңызы мен ролі. Қылмыстық құқықтың мақсаттары мен қағидалары. Қылмыс ұғымы мен оның белгілері. Қылмыстың құрамы. Мемлекетті басқару және мемлекеттік қызмет мүдделері үшін сыбайлас жемқорлық пен өзге қылмыстар. Қылмыстық жауапкершілік. Қылмыстық жаза . кәмелетке толмаған балалардың қылмыстық жауапкершілігі.

2.7. Мемлекеттік басқару мен мемлекеттік қызметтегі сыбайлас жемқорлық пен басқа да қылмыстар.

Қазақстанда сыбайлас жемқорлықпен күрестің заңдық негіздері. Сыбайлас жемқорлық қылмыстарымен күресу саласындағы мемлекеттік саясат. Сыбайлас жемқорлықпен күрес

қағидаттары. Сыбайлас жемқорлық қылмыстарының субъектілері. Сыбайлас жемқорлық қылмыстары үшін жауаптылық.

2.8. Қазақстан Республикасындағы сот жүйесі және құқық қорғау органдары. Құқық қорғау органдары: сот, төрелік сот, Конституциялық сот (Қазақстанда Конституц кеңес), прокуратура, ішкі істер органдары, мемлекеттік қауіпсіздік (Қазақстанда Ұлттық қауіпсіздік), кедендік бақылау, әділер органдары. ҚР прокуратурасының жүйесі, құрылымы, қызметі.

Құқық қорғау органдары ұғымы бірқатар беймемл. институттары: адвокатураны, нотариат. Заңдық көмек түсінігі және түрлері. ҚР сот және сот төрелігі.

1.7.1. Пәннің тақырыптық жоспары

№	**Тақырыбы**	**Қысқаша мазмұны**	**Сағат саны**
	1.Бөлім. «Экономика теория негіздері»		
1.	Экономика және оның қоғамдағы рөлі Меншік және әлеуметтік-экономика лық құрылыс.	Әр түрлі мектеп өкілдерінің экономикалық теория пәнін анықтауы. Экономикалық теорияның пәні. Экономикалық теорияның қызметтері. Экономикалық үдерістерді тану әдістері. Еңбек үдерісінің қарапайым сәттері. Өндіргіш күштер мен өндірістік қатынастар. Ресурстардың шектеулі проблемасы мен шексіз қажеттіліктер. Өндірістік мүмкіндіктер қисығы. Экономикалық жүйелердің түрлері және олардың даму заңдылықтары. Дәстүрлі, әкімшілік, нарықтық, аралас экономикалар. Меншік экономикалық, заңы және тарихи категория ретінде. Меншіктің субъектілері және объектілері. Меншіктің түрлері. Меншіктің көптүрлілігінің объективті қажеттілігі. Қазақстан Республикасының меншік қатынастарын қайта құру. ҚР жекешелендіру және мемлекет иелігінен алу саясаты.	2
	2.Бөлім. «Микроэкономика негіздері»		
2.	Ақша және банктік жүйе. Нарық және оның заңдарының қызмет етуі.	Акшаның мәні және оның пайда болу тарихы. Ақша түрлері және қызметі. Заманауи акша құралдары. Банктердің түрлері мен қызметтері. Қазакстан Республикасының банк жүйесі. Құнсыздану, мәні, түрлері және құнсыздану себептері. Дифляция. Халықтың жеке топтарына құнсызданудың әсері. Нарықтың қалыптасуының объективті негіздері. Нарықтың субъектілері мен объектілері.	2

		Нарықтың мәні мен қызметтері. Нарықтың құрылымы мен инфрақұрылымы. Нарықтың артықшылықтары мен кемшілік- тері. Нарықтық экономиканың үлгілері. Бәсекенің мәні, оның экономикалық рөлі. Жетілген және жетілмеген бәсеке теориясы. Монополияға қарсы заңдар мен монополияға қарсы саясат.	
3.	Бәсекелестік және монополия. Бизнес, әлеуметтік-экономикалық мән және кәсіпорын Еңбекақы. Табыс, пайда.	Кәсіпкерліктің (бизнестің) түрлері мен нысандары. Кәсіпорындардың (фирмалардың) ұйымдық-құқықтық нысандары. Қазақстандағы кәсіпкерлікті дамытудың басым бағыттары. Кәсіпкерлік капитал. Кәсіпкерлік капитал дың ауыспалы айналымы мен айналымы. Негізгі және айналмалы капитал. Кәсіпкерлік қорларының құрылымы. Физикалық және моральдық тозу. Амортизация. Кәсіпорынның айналмалы қаражаттары. Өндіріс шығындары. Шығындардың түрлері. Пайда экономикалық категория ретінде. Пайданы қалыптастыру және бөлу.Маркетинг.Нарық экономикасында кірістер.Жер рентасы-жердің құны.	2
	3.Бөлім. «Макроэкономикаға кіріспе»		
4.	Ұлттық шаруашылық экономиканың өсу қарқыны	Макроэкономиканың мәні. «Жалпы ұлттық өнім» (ЖҰӨ), «жалпы ішкі өнім» (ЖІӨ)- негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер. Экономикалық өсу, оның түрлері, оны өлшеу тәсілдері.	2
	4.Бөлім. «Бүкіл әлемдік экономика негіздері»		
5.	Бүкіл әлемдік экономика және әлемдік нарық Қоғам алдында тұрған негізгі экономикалық мәселелер. Жасыл экономика	Қазіргі заман экономикасы. Экономиканың жаһандану тенденциясы. Өндірістің интернационалдыру жаңа кезеңі. Заманауи халықаралық сауда және валюталық қатынастар. Валюталық бағам. Капиталдың ауысуы және жұмыс күші. Экономикалық интеграция. Халықаралық валюта-несиелік жүйе. Жаһанды экономикасының тұрақсыздығы. «Жасыл экономиканың» негізгі міндеттері.Қазақстандағы «Жасыл экономиканы» дамыту тұжырымдамасы.	2

		«Жасыл экономиканы» дамытудың жеті негізгі бағыттары. «Жасыл экономикаға» өту институттары.	
6.	Аралық бақылау №1 Мемлекет және құқық теориясының негіздері.	1-6 тақырыптар аралығындағы бақылау жұмысы. Мемлекет ұғымы, шығу теориялары. Мемлекеттің белгілері, функциялары және нысаны. Құқықтың анықтамасы және негізгі белгілері. Құқық және заңнама жүйесі. Қазақ мемлекеті мен құқығының қалыптасу ерекшеліктері. Қазақстандық құқықтың басқа мемлекеттердің құқықтық жүйелерімен арақатынасы.	2
7.	Қазақстан Республикасының конституциялық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық негіздері..	Конституциялық құқық ұғымы. Принциптері мен көздері. Адам және ҚР азаматының құқықтық мәртебесі. ҚР Президентінің құқықтық мәртебесі. ҚР Парламентінің құқықтық жағдайы. ҚР Үкіметінің қызметін ұйымдастырудың негізгі принциптері. ҚР Конституциялық Кеңесі, оның құқықтық жағдайы. ҚР сот билігі. Жергілікті өкілетті және атқарушы билік органдары. ҚР-дағы сайлау жүйесі. Әкімшілік құқық пәні. Әкімшілік Құқық Жүйесі Әкімшілік Реттеу Әдістері Әкімшілік-Құқықтық Нормалар Қазақстан Республикасының Әкімшілік Құқық Көздері Әкімшілік Құқық Субъектілері	2
8.	Қазақстан Республикасының отбасылық және неке құқығының негіздері. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының Еңбек құқығы негіздері. Әр түрлі салалардағы сыбайлас жемқорлық әрекеттері үшін моральдық-этикалық жауапкершілік.	Отбасылық құқық ұғымы және принциптері. Некеге тұру шарттары. Ерлі-зайыптылардың құқықтары мен міндеттері.Ата-аналар мен балалардың құқықтық қатынастары. Еңбек құқығы және әлеуметтік қамсыздандыру құқығы ұғымы. Жеке еңбек шартының түрлері мен нысандары. Еңбек шартын жасасу және тоқтату тәртібі.Жұмыс уақыты және демалыс уақыты. Жалақы және оның түрлері. Еңбек даулары,еңбек дауларын қарайтын органдар. ҚР зейнетақымен қамсыздандырудың құқықтық негіздері. Міндетті әлеуметтік сақтандырудың құқықтық негіздері.	2
9.	ҚР қылмыстық құқық негіздері. ҚР қылмыстық іс	Қылмыстық құқық ұғымы, принциптері, міндеттері және көздері.Қылмыс ұғымы,	2

	жүргізу және азаматтық іс жүргізу құқығының негіздері.	түрлері. Қылмыс құрамы. Қылмыс объектісі және субъектісі. ҚР қылмыстық жазалау жүйесі. Жаза ұғымы және мақсаты.	
10.	Қазақстан Республикасының экологиялық құқық негіздері.	Экологиялық құқық ұғымы және пәні, көздері. Меншік құқығы кезінде-туған ресурстар. Экологиялық құқық бұзушылықтар үшін құқықтық жауапкершілік.	2
11	Қазақстан Республикасының жер құқығы негіздері. Халықаралық құқық негіздері.	7-12 тақырыптар аралығындағы бақылау жұмысы. Халықаралық құқықтың қазіргі анықтамасы. Халықаралық жеке құқық. Халықаралық құқық принциптері. Халықаралық құқық субъектілері. Халықаралық құқықтық актілер.	2
12	Қазақстан Республикасының Құқық қорғау органдарын ұйымдастыру және қызметінің негіздері. Аралық бақылау №2	ҚР Құқық қорғау органдары жүйесінің жалпы сипаттамасы және анықтамасы. ҚР Прокуратурасының құқықтық мәртебесі, прокуратура қызметкерлерінің өкілеттігі, құқықтық мәртебесі. ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитетінің құқықтық мәртебесі, өкілеттілігі.	2
	Барлығы:		24

1.11. Пәнді оқытудың түрлері мен әдістері:

- Теориялық сабақтар – мәселелік, ақпараттық, әңгіме, дәріс-презентация, бинарлық.

Аудиториямен кері байланыс дәріс тақырыптары бойынша студенттермен блиц-сауалнама, әңгіме,ауызша сұрау, тест тапсырмаларын шешу, тақырып сұрақтарын талқылау; шағын топпен жұмыс, пікірталас, ситуациялық тапсырмаларды шешу, презентация, карточкалармен жұмыс, дебат.

1.12.Білім алушылардың білімдері мен дағдыларын бағалау:

-Ауызша сұарқ-жауап, презентация, рөльдік ойындар, мәтінмен жұмыс, жаттығу жұмыстары, эссе жазу.

Теориялық сабақтар: ауызша сұрау, әңгіме, пікірталас, презентация, шағын топпен жұмыс, жазбаша жұмыс;

Білімді бағалаудың критерийлері және ережелері:

Ағымдық бақылау: ауызша- жазбаша сұрақ жауап жүйесінде жүргізіледі.

Аралық бақылау: тестілеу сұрақ жауап 6 және 12 аптасында өткізіледі.

Қорытынды бақылау; тест.

-Білім алу нәтижелерінің бағалануы пәннің бағдарламасына (силлабусқа) сай қойылған ағымды бағалар негізінде жүргізіледі.Бағалы сынақ бағасы автоматты түрде платонусқа қойылады.

Теориялық сабақты бағалау тәртібі:

Аралық бақылау

Қорытынды бақылау: (бағалы.сынақ) тест нысанында жүргізіледі және білім алушы жоғарғы (мах) 40 балл жинауы мүмкін.

Жалпы бағасы: ағымдық (рейтинг) (60%) + қорытынды (40%) мына төмендегі межелік бойынша қойылады:

Әріптік жүйемен бағалау	Баллдың сандық эквиваленті	Пайыздық өлшем	Дәстүрлі жүйемен бағалау
A	4,00	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,00	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,00	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,00	50-54	
F	0,00	0-49	Қанағаттанарлықсыз

1.12.1. Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
БҚ 1.1	Өзін-өзі дамыту: оқуды ұзақ мерзімді жоспарлау, кәсіби өсу дағдыларын меңгерген.	Сабаққа дайындалмаған, ізденбегені үшін қойылады	Сабақтың тақырыбын, мақсатын, мазмұнын білгені үшін қойылады.	Оқытылатын пәннің заңдылықтары мен негізгі фактілерін, даталарының хронологиялық реттілігін сипаттап бергені үшін қойылады.	Білім алушы оқытылатын пәннің заңдылықтары мен негізгі тарихи фактілерін өздігінен ізденіп, даталарының хронологиялық реттілігін ұғынып, ізденген білімі үшін қойылады.
БҚ 1.2	Сыни ойлау және шешім қабылдау: мәселелерді және ықтимал шешу жолдарын анықтайды,	Алынған білімді қолданбағаны үшін	Оқу пәні бойынша аудитория алдында айта білгені үшін бағаланады	Оқу пәні бойынша аудитория алдында айта білу дағдыларын көрсеткені және оқиғалардың ықтималдығын сипаттағаны	Оқу пәні бойынша аудитория алдында айта білу дағдыларын көрсеткені және оқиғалардың

	гипотезаны тексереді және оқиғалардың ықтималдығын бағалайды, кортынды жасайды және негізделген шешімдерді қабылдайды.			үшін қойылады	ықтималдығын бағалап корытынды жасағаны үшін қойылады
БҚ 2.1 БҚ 3.1	Қоғамдық өмір: қоғамдық өмірге белсенді қатысады. Коммуникативтік дағдылар: жағдайды ескере отырып, әртүрлі адамдармен тиімді карым-қатынасты көрсетеді Топпен жұмыс істеу дағдысын қолданғаны, алған білім негізінде оқу экспериментін жүргізгені үшін қойылады	Топпен жұмыс істеу дағдысын қолданады,алайда алған білімін тиімді көрсете алмағаны үшін қойылады.	Топпен жұмыс істеу дағдысын қолданғаны, алған білім негізінде оқу экспериментін жүргізгені үшін қойылады. Іздеу және өңдеу барысында алынған ақпаратты басқа пайдаланушыларға жеткізе алады.	Топпен карым-қатынас және өзара әрекеттесуді қамтамасыз еткені үшін, ана тілі мен басқада тілдік білімі үшін қойылады. Өзін-өзі үздіксіз дамытуға және дамуға қабілетті болғаны үшін, ақпараттарды талдап және қорытындылай білгені үшін қойылады.	Аудиториямен карым-қатынас және өзара әрекеттесуді қамтамасыз ететін ана тілі мен басқада тілдік білімін көрсеткені үшін қойылады. Өзін-өзі үздіксіз дамытуға және дамуға қабілетті болғаны үшін, ақпараттарды талдап және қорытындылап, алынған ақпаратты басқа пайдаланушыларға жеткізе алғаны үшін қойылады.

Аралық бақылауды бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша, тест	Өте жақсы А (4,0; 95-100%);	Егер білім алушы жауап беру кезінде ешқандай қателіктерді жібермеген жағдайда қойылады.

	A- (3,67; 90-94%)	Оқылатын пән бойынша теорияларға, тұжырымдамаларға және бағыттарға сүйенеді және оларға сыни бағасын береді, басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін қолданады.Тест бойынша дұрыс жауаптардың 86-100% береді.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде нақты қателіктер жібермесе, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйелей алған жағдайда қойылады. Тест бойынша дұрыс жауаптардың 75-85% береді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде нақты қателер жібергенде, оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттермен шектелсе, материалды жүйелеуде үлкен қиындықтарға кездескен жағдайда қойылады. . Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50-74% береді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде нақты қателіктер жіберсе, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс жасамаса, пәннің ғылыми терминологиясын қолдана алмаса, өрескел стилистикалық және логикалық қателіктермен жауап берген жағдайда қойылады. Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50% кем береді .

Емтиханды бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Тест	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 86-100% береді.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 75-85% береді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50-74% береді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50% кем береді .

1.12.2. Әдебиеттер және оқу құралдарының тізбесі.

Негізгі әдебиеттер:

Таскымбаева, С. М. Основы экономической теории: учеб. пособие / С. М. Таскымбаева, Ф. М. Каратаева. - Караганда : АҚНҰР, 2017. - 200 с.

Основы маркетинга: учеб. для мед. училищ и колледжей / под ред. И. В. Липсица, М. Н. Дымшица ; М-во обр. и науки РФ. - ; Рек. ФГБОУ ВПО " Гос. ун-т управления". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 208 с. : ил.
Айдарханов, М. Х. Основы экономической теории: учебник / М. Х. Айдарханов. - 3-е изд., перераб. и доп. - Астана : Фолиант, 2012. - 432 с.
Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 2 : учебник / под ред. В. З. Кучеренко. - - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 160 с.
Экономикалық және құқықтық білім негіздері : оқу құралы / Б. С. Битенова, Л. К. Магзумова, А. А. Ахатова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 310 бет
Основы маркетинга: учеб. для мед. училищ и колледжей / под ред. И. В. Липсица, М. Н. Дымшица ; М-во обр. и науки РФ. - ; Рек. ФГБОУ ВПО " Гос. ун-т управления". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 208 с. : ил.
Экономикалық және құқықтық білім негіздері : оқу құралы / Б. С. Битенова, Л. К. Магзумова, А. А. Ахатова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 310 бет.
Айдарханов, М. Х. Основы экономической теории: учебник. - 3-е изд., перераб. и доп. - Астана : Фолиант, 2012.
Айдарханов М. Х. Основы экономической теории : учебник . 2012. - 432 б.
Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 1 : учебник /. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 688 ил.
Сыздыкова, К. Ш. Экономика и маркетинг в здравоохранении : учебное пособие / К. Ш. Сыздыкова, Ж. С. Тулебаев, Э. А. Актуреева. - Алматы : ИП "Ақнұр", 2015. - 274 с.
Экономика здравоохранения [Текст] : учебник / под ред. А. В. Решетникова. - 2-е изд., перераб. и доп. ; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГБОУ ВПО "Первый Мос. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 192 с

1.12.3.Қосымша әдебиеттер

1.Мэнкью Грегори, Н. Экономикс: оќулыќ / Н. Мэнкью Грегори, П. Тейлор Марк ; қаз. тіл. ауд. Л. Ә. Бимендиева [және т. б.]. - 4 - Халықаралық басылым. - Астана : Ұлттық аударма биросы, 2018. - 848 б. с. : (Рухани жаңғыру).
2. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 2 [Текст] : учебник / М-во образования и науки ; под ред. В. З. Кучеренко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 160 с.
3. Рахыпбеков, Т. К. Денсаулық сақтау саласындағы экономикалық талдау әдістері: оқу құралы / Т. К. Рахыпбеков. - Алматы : АҚНҰР, 2016. - 340 бет
4. Блак Джон Оксфорд экономика сөздігі = A dictionary of economics / сөздік ; Н. Хашимзаде, М. Гарет. - 5th ed. - Нұр-Сұлтан : Ұлттық аударма бюросы, 2019. - 608 бет. с. : (Рухани Жаңғыру)
5. Джакупова, Д. Е. Денсаулық сақтау экономикасы = Экономика здравоохранения : оқу-әдістемелік құрал / Д. Е. Джакупова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 192 б.

Электронды басылымдар

1. Медициналық қызметтің экономикалық мәні және ерекшеліктері.
Оспанов Р. , 2018 https://aknurpress.kz/
2. Денсаулық сақтаудағы экономика және маркетинг. Төлебаев Ж.С., Сыздықова К.Ш., Маукенова А.А. , 2019 https://aknurpress.kz/
3.Денсаулық сақтау экономикасы – Оқу құралы/Б.Т.Касымова, Қ.М. Сисенгалиева, Л.К. Магзумова. – Алматы; Эверо, 2020. – 260 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/849/